

IZVEDBENI PLAN I PROGRAM ŠKOLE U PRIRODI **Školska 2023/2024.godina**

Izvedbeni plan i program predstavlja dokument kojim se operativno razrađuju oblici odgojno-obrazovnog rada sa jasno razrađenim bitnim elementima.

Škola u prirodi je specifičan obavezujući oblik nastave, koja se organizira i realizuje jedanput u toku školske godine, za učenike od II do V razreda osnovne škole jedanput u toku školovanja, koji pod rukovodstvom nastavnika, svjesno, aktivno i planski stiču znanja, vještine i navike, razvijaju se fizički i psihički, formiraju pogled na svijet, uče se samostalnom učenju, radu i životu uopće.

ODGOJNO-OBRASOVNI CILJEVI I ZADACI ŠKOLE U PRIRODI

„Škola u prirodi“ je specifičan oblik odgojno - obrazovnog rada koji se realizuje izvan školskih prostora. Ciljevi odgojno-obrazovnog rada „škole u prirodi“ su raznovrsni i složeni, a u društvenom pogledu su prioritetni i veoma odgovorni, i dijele se na:

OPĆI CILJEVI

a) odgojni

Odgojni ciljevi se odnose na sticanje vrlina i pozitivnih navika, na razvijanje valjanih moralnih shvatanja i usvajanje kulturnog ponašanja, a prvenstveno utiču na voljnu aktivnost učenika, snaže je vrlinama i usmjeravaju prema društveno korisnim djelatnostima i plemenitom postupanju.

U koncepciji rada „škole u prirodi“ posebnu ulogu ima odgojna i zdravstvena komponenta cijelokupnog rada gdje učenik, kroz poseban vid druženja sa vršnjacima bez direktnog nadzora roditelja, usvaja:

-nova saznanja i osamostaljuje se;

- pozitivne higijenske navike;

- pravila lijepog ponašanja;

- pravila zajedničkog suživota, odnosno socijalizacije;

- uvažavanje različitosti;

- pozitivan odnos prema prirodi i sticanje ekoloških navika;

- potrebu za zdravim načinom života u smislu prehrane i boravka u prirodi na svježem zraku.

Pravilna demonstracija svih aktivnosti u prirodnim uslovima predstavlja primjer način za njihovo adekvatno usvajanje, čime se potiče samostalnost učenika, njihova samokritičnost, jačanje samopouzdanja i samoaktualizacije, te učenika vodi na put sazrijevanja.

b) obrazovni:

Obrazovni ciljevi se ostvaruju usvajanjem svih onih sadržaja oblika odgojno-obrazovnog rada, koji zahtijevaju izučavanje, razumijevanje i pamćenje, a odnose se na sticanje znanja pomoću raznih metoda i podsticanja slobodnih aktivnosti učenika.

Odgojni i obrazovni ciljevi se uzajamno uslovljavaju i zajednički ostvaruju.

c) funkcionalni:

Funkcionalni ciljevi obuhvataju sticanje umijeća, sposobnosti, radnih navika i iskustva koja se mogu primijeniti u neposrednoj životnoj praksi i ogledaju se kroz posebne zadatke da kod učenika razviju moć zapažanja i upoređivanja, zaključivanja i dokazivanja,

Apstrakcije i konkretizacije, analize i sinteze s namjerom da se kod učenika probudi smisao za uviđanje bitnih detalja i odnosa, uzročno-posljedičnih veza i funkcija, da se pojača radoznalost, istraživački duh, mašta i kritičnost, razvijanje voljne i stvaralačke aktivnosti učenika.

POSEBNI / SPECIFIČNI CILJEVI- koji se odnose na usvajanje dijela NPP kroz:

- 1) neposredno upoznavanje sa pojавama i odnosima u prirodi i društvenoj sredini
- 2) upoznavanje sa prirodno-geografskim obilježjima i historijskim znamenitostima Bosne i Hercegovine
- 3) sticanje znanja o kulturnom naslijeđu, obrazovnim i privrednim dostignućima
- 4) posjetu spomenicima
- 5) rekreativno- zdravstveni i socio- psihološki razvoj učenika.

ZADACI

1) Opći zadaci su:

- materijalni (sticanje znanja, vještina i navika)
- odgojni (svestran odgoj)
- formalni (fizički i psihički razvoj)

2) Specifični zadaci su:

a) proučavanje objekata i fenomena u prirodi,

b) razvijanje interesovanja za prirodu i izgrađivanje ekoloških navika

c) upoznavanje načina života i rada stanovnika pojedinih krajeva

d) razvijanje pozitivnog odnosa prema:

- nacionalnim vrijednostima

- kulturnim i estetskim vrijednostima

- sportskim potrebama i navikama

- pozitivnim socijalnim odnosima

- shvatanju značaja zdravlja i zdravog stila života

- kulturno-historijskom naslijeđu Bosne i Hercegovine.

e) podsticanje i ispoljavanje pozitivnih emocionalnih doživljaja

f) osposobljavanje učenika za ostvarivanje osnovnih ljudskih potreba izvan porodice.

Pored navedenih, neophodno je utvrditi i sljedeće ciljeve i zadatke:

- realizacija odgovarajućih sadržaja nastavnih i vannastavnih aktivnosti iz NPP za osnovne škole i vannastavnih aktivnosti u skladu sa programom vannastavnih aktivnosti škole;
- realizacija nastavnih jedinica prilagođena nastavi u prirodi u skladu sa NPP
- sticanje i usvajanje odgojno-obrazovnih, socijalnih, zdravstveno-rekreativnih, psihofizičkih sposobnosti učenika i drugih znanja i vještina;
- izvođenje nastave u vanškolskim uslovima
- usvajanje znanja i vještina uz korištenje posebnih metoda rada koje se rijetko primjenjuju u učionici;
- korelacija nastave iz pojedinih predmeta i njihova tematska povezanost primjerena ambijentu i uzrastu učenika;
- prilagođavanje učenika različitim uslovima života i rada;
- odgoj u duhu patriotizma, upoznavanje prirodnih ljepota zemlje, prirodnog bogatstva, uslova života i rada naših ljudi;
- evidentiranje ukupnog vremena provedenog za svaku aktivnost pri realizaciji nastavnih sadržaja za svaki predmet pojedinačno;
- određivanje vremena i prostora za ostvarivanje određenih sadržaja poslije uvida u sve mogućnosti koje pružaju s ciljem da budu najpogodniji i najkorisniji za realizaciju;
- stvaranje uslova za siguran i zdrav boravak učenika i održavanje ugodnog raspoloženja;
- naučiti učenike pravilima ponašanja u prirodi i poštovanju prirodnih pojava;
- razvijanje kolektivizma, tačnosti, urednosti, druželjubivosti i discipline kod učenika
- bolje upoznavanje učenika i njihovih navika tokom odvojenosti od porodice
- saznavanje, učenje posmatranjem, istraživanjem i praktičnim djelovanjem;
- utvrđivanje pravila odjevanja, kao dio pripreme za istraživanje u prirodi, koja se odnosi na izbor odgovarajuće obuće i odjeće koja je komotna i pokriva/štiti tijelo.

SADRŽAJI, METODE I SREDSTVA KOJIMA SE POSTAVLJENI CILJEVI OSTVARUJU

„Škola u prirodi“ je specifičan način izvođenja nastave u kojoj dolazi do obrade novih nastavnih sadržaja, te provjeravanja znanja i iskustava stečenih u učionici kroz primjenu u stvarnoj životnoj sredini.

Pogodnost ovog oblika nastave jeste lakše i brže učenje, jer ovaj oblik nastave odražava temeljito planiranje aktivnosti izvan učionice, s jasno osmišljenim sadržajima, ciljevima i zadacima, sadržajno i metodički adekvatno pripremljenim.

„Škola u prirodi“ kao obavezan segment nastave, u prirodnom ambijentu, osigurava učeniku postizanje takvog cjelovitog i snažnog doživljaja nastavnog sadržaja kroz nastavu, igru, takmičenje, pjesmu, priču, druženje sa vršnjacima, opažanje, upoređivanje, mjerjenje, opisivanje, zaključivanje, obrazlaganje i učenje o svijetu koji ih okružuje.

NOSIOCI PREDVIĐENIH SADRŽAJA I AKTIVNOSTI

Nosioci predviđenih sadržaja i aktivnosti su:

- direktor škole
- razrednik na nivou odjeljenja ili drugi nastavnik koji je najmanje jednu godinu realizovao nastavu u odjeljenju koje se upućuje na ovaj oblik odgojno- obrazovnog rada
- stručni vođa putovanja
- predstavnici Vijeća roditelja i Vijeća učenika.

U školskoj 2023/2024 godini razrednik IV-1, Memić Sulejman je zadužena za realizaciju "Škole u prirodi".

PLANIRANI OBUVHAT UČENIKA

Škola u prirodi je specifičan obavezujući oblik nastave, koja se organizira i realizuje za učenike III, IV i V razreda osnovne škole. Odluku u kojem će se razredu realizirati „Škola u prirodi“ donosi Nastavničko vijeće na prijedlog nastavnika.

Ako učenik zbog zdravstvenog stanja ne može sudjelovati u pohađanju „Škole u prirodi“ ili bi to sudjelovanje štetilo njegovom zdravlju, može biti oslobođen navedene aktivnosti uz prezentiranje nalaza ljekara specijaliste, koji izdaje javna zdravstvena ustanova, a roditelj dostavlja razredniku.

U školskoj 2023/2024 godini Škola u prirodi će se realizovati u IV-1 razredu, a bit će obuhvaćeno 29 učenik četvrtog razreda.

DUŽINA TRAJANJA

„Škola u prirodi“ za učenike od II do III razreda može trajati najduže tri (3) nastavna dana, a za učenike IV i V razreda najduže pet (5) nastavnih dana.

„Škola u prirodi“ se realizuje, po pravilu, tokom proljeća ili jeseni.

U školskoj 2023/2024 godini Škola u prirodi će se realizovati u maju 2024. godine u skladu sa raspoloživim terminima i preporuci Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo.

PLANIRANI PUTNI PRAVCI I PLANIRANA DESTINACIJA

„Škola u prirodi“ kao specifičan obavezujući oblik nastave, organizuje i realizuje se na teritoriji i u neposrednoj blizini Kantona Sarajevo u prirodnom ambijentu prilagođenom uzrastu učenika s odgovarajućim uslovima zatvorenog i otvorenog prostora za poučavanje i učenje.

U školskoj 2023/2024 godini "Škola u prirodi" će se realizovati na području Kantona Sarajevo.

OPIS PRIJEVOZA, UGOSTITELJSKIH USLUGA I DRUGIH USLUGA

Prijevoz, hranu i dvodnevni smještaj za sve učenike obezbjedilo je Ministarstvo za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo za sve učenike.

ODREDBE O UPRAVLJANJU RIZICIMA REALIZACIJE

Škole su dužne da pri realizaciji svih oblika odgojno-obrazovnog rada postupaju sa povećanom pažnjom, prema pravilima struke i običajima ogleda se između ostalog i u obavezi škole da osigura zaštitu najboljeg interesa učenika, da vodi brigu usmjerenu ka očuvanju njegovog fizičkog i mentalnog zdravlja, te bezbjednosti, kroz poduzimanje sigurnosnih mjera i upravljanje rizicima u postupku organizacije i realizacije oblika odgojno- obrazovnog rada.

Bitna karakteristika „Škole u prirodi“ je u tome da se realizuje izvan školskih prostora i da je uspješnost njene organizacije i realizacije uslovljena mnogim faktorima objektivne i subjektivne naravi, među kojima dominantnu ulogu imaju bezbjednosni aspekti putovanja.

Bezbjednost kao nezaobilazan zahtjev u realizaciji i organizaciji svih oblika odgojno- obrazovnog rada preduslov je za uspješno ostvarivanje ciljeva, zadataka, sadržaja i može se uspješno osigurati samo zajedničkim ulaganjem svih subjekata uključenih direktno ili indirektno u ove aktivnosti.

TEHNIČKA ORGANIZACIJA

Podrazumijeva:

- prikupljanje podataka o organizaciji, uslovima smještaja, vrsti i kvalitetu vozila za prijevoz učenika;
- poduzimanje sigurnosnih mjera i upravljanje rizicima u postupku realizacije oblika odgojno-obrazovnog rada;

- ažuriranje pisane dokumentacije koja obuhvata sve pojedinačne akte nastale u postupku obavještavanja roditelja o svim oblicima odgojno-obrazovnog rada, te pismene saglasnosti roditelja kojom se prihvataju opći uslovi putovanja i daje saglasnost za učešće učenika;
- druge obaveze, uvažavajući specifičnost svakog pojedinačnog oblika odgojno-obrazovnog rada;

NAČIN FINANSIRANJA PO KATEGORIJAMA UČESNIKA

Sredstva za finansiranje „Škole u prirodi“ osigurava Osnivač, odnosno Ministarstvo za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo.

Ministarstvo je obavezno da u Budžetu Kantona Sarajevo, na poziciji Ministarstva planira i osigura sredstva za realizaciju ovog obavezujućeg oblika nastave prema unaprijed utvrđenom Okvirnom planu i programu organizacije i realizacije „Škole u prirodi“ za učenike osnovnih škola kao javnih ustanova.

„Škola u prirodi“ do osiguranja finansijskih sredstava, može se realizovati na principu dobrovoljnosti. Obaveza osnivača ogleda se i u osiguranju sredstava za neophodne troškove zaposlenika koji učestvuju u realizaciji ovog oblika odgojno-obrazovnog rada koji je planiran Godišnjim programom rada škole. Obaveza škole je da predvidi ova sredstva u budžetu škole i u tom smislu uputi zahtjev osnivaču za doznačavanje istih.

Izvedbeni plan "Škole u prirodi" utvrđen je na 3. sjednici Nastavničkog vijeća.

Broj: 784-01/23

Datum: 27.09.2023. godine

